УДК: 378.147.016:[159.9+37]:61:378.6(477.54)ХНМУ

А. О. Шейко, Харків, Україна / A. O. Sheyko, Kharkiv, Ukraine
e-mail: asesuale@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І МЕТОДІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Анотація. *Основна мета статті – розкрити важливість використання інноваційних технологій навчання студентів, сформувати систему знань необхідних для використання таких інноваційних технологій, як «мозковий штурм», «ажурна пилка», метод мікровідкриттів, розкрити підходи до розуміння і визначення специфіки освітніх технологій.*

Автором визначено сутність поняття «інноваційні технології». Наведено методи та технології, що використовуються при проведенні занять з психології та педагогіки, розкрито їх зміст.

Актуальність дослідження проблеми використання інноваційних технологій і методів пов'язана з важливістю зменшення стресового впливу використання інноваційних технологій на студентів і викладачів.

Практична значущість статті полягає в розкритті автором власного досвіду використання інноваційних педагогічних та мультимедійних технологій під час проведення занять зі студентами.

Ключові слова: *інноваційні технології, освітні технології, інноваційні методи, метод «мозкового штурму», метод «ажурна пилка», метод мікровідкриттів.*

Abstract. *The main purpose of the article is to reveal the importance of using innovative technologies for student learning, to form the knowledge system necessary for the use of such innovative technologies as "brainstorming", "openwork", the method of micro-revealing, to reveal approaches to the understanding and definition of educational technologies specifics. The author has defined the essence of "innovative technologies" concept. The methods and technologies used for teaching psychology and pedagogy are presented, their content is disclosed. The topicality of innovative technologies and methods studying is connected with the importance of reducing the stressful impact of their usage on students and teachers. The practical significance of the article is to disclose the author's own experience of using innovative pedagogical and multimedia technologies while conducting classes with students.*

Key words: *technologies, educational technologies, innovative methods, method of "brainstorming", "open-cut pollen" method, micro-detection method.*

Постановка проблеми. Постійний розвиток суспільства та зміни в ньому зумовлюють потребу модернізації педагогічного процесу у вищій школі. Це пов'язано з тим, що, крім загальних знань із своєї спеціальності, студенти мають володіти певним набором компетенцій, щоб по завершенні навчання стати конкурентоспроможними фахівцями не лише в межах своєї держави, а й у світовому просторі. Говорячи про важливість навчання та використання інноваційних технологій, ми часто забуваємо про те, що навчання є однією із сфер, яка може проявлятись як критична ситуація. Так, постійні зміни та використання інноваційних педагогічних технологій, окрім безсумнівного покращення навчального процесу та підвищення мотивації студентів до навчання, є водночас одним із стрес-факторів.

Вплив інноваційних педагогічних технологій як одного з чинників стресової ситуації полягає в тому, що юнаки та дівчата не можуть швидко й одразу правильно зреагувати на зміни в навчальному процесі, пристосуватися до них. Важливо зазначити, що використання інноваційних технологій може бути стрес-фактором не тільки для студентів, а й для викладачів. Усе зазначене доводить важливість дослідження використання інноваційних педагогічних технологій.

Аналіз попередніх досліджень. Освітні технології досліджували такі науковці, як Т. І. Туркот, Ю. П .Сурмін та Н. В. Тулєнков. Вони зазначають, що освітні технології є складними відкритими системами певних методик і прийомів, об'єднаних концептуальними цілями освіти, а також пов'язаних між собою формами й методами організації педагогічного процесу, його завданнями і змістом, де кожен елемент системи має вплив на всі інші складники [3]. Освітні технології можна назвати стратегією розвитку педагогічного процесу, виконувачем цього розвитку на практиці є педагогічні технології. Так, С. О. Сисоєва розуміє під педагогічними технологіями створену педагогічну систему соціалізації, яка є теоретично обґрунтованою та адекватною щодо можливостей і потреб суспільства й особистості як його складової, що відповідає за

© А. О. Шейко, 2018

особистісний і професійний розвиток і саморозвиток та забезпечує ефективну реалізацію мети освіти через професійні дії педагога й дає змогу відтворити процес на тому рівні педагогічної майстерності, яким володіє педагог [1].

Мета статті полягає в розкритті змісту інноваційних технологій взагалі та тих, що використовуються при викладанні психології та педагогіки, зокрема.

Виклад основного матеріалу. Під навчанням ми розуміємо цілеспрямований процес передачі знань, умінь, навичок та їх засвоєння.

У наш час не можна уявити навчання без розвитку та використання інноваційних педагогічних технологій.

Технологія передбачає мистецьке володіння процесом, уміння виконувати певну послідовність операцій і здатність до використання необхідних засобів (матеріалів, інструментарію, алгоритму дій тощо). Проектування та прогнозування розвитку освітніх систем, визначення й планування факторів, які відповідають освітнім цілям є основною метою використання педагогічних технологій.

Інноваційні технології в навчанні – це підхід, за якого змінюється ставлення до навчання як до активного процесу, а не до інформативного. Поняття «інноваційні процеси» з'явилося в педагогічній науці нещодавно. Його поява пов’язана з євроінтеграцією в освітній простір та міжнародним співробітництвом у галузі педагогіки.

Під інноваційними педагогічними технологіями ми розуміємо якісно нову сукупність форм, методів і засобів навчання, виховання та управління, що вносять суттєві зміни в результат педагогічного процесу [2].

У своїй педагогічній практиці ми використовуємо як імітаційні, так і неімітаційні види педагогічних технологій. Під імітаційними педагогічними технологіями розуміємо моделювання реальних ситуацій у процесі навчання. Так, на практичному занятті з дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» ми даємо кожному студентові змогу виступити в ролі викладача та презентувати 10-хвилинну доповідь, розбираємо й аналізуємо конкретні педагогічні ситуації, використовуємо рольові ігри тощо. Залежно від мети заняття ми залучаємо або тренувальні, або узагальнюючі, або контрольні дидактичні ігри, не нехтуючи й виховним складником педагогічного процесу. Крім виховних засобів, під час викладання «Соціальної психології» ми використовуємо виховні ігри.

Серед неімітаційних методів та технологій навчання у своїй практиці ми застосовуємо проблемні лекції та практичні заняття, семінарські заняття у формі спікінг-клабів за пройденою тематикою. На таких заняттях ми обговорюємо ставлення студентів до вивченого матеріалу, з’ясовуємо незрозумілі моменти. Студенти наводять приклади з власного життєвого досвіду. Окрім зазначеного, ми використовуємо круглі столи, тематичні дискусії, евристичні методи, зокрема метод «мозкового штурму», евристичні питання, метод «ажурна пилка», метод мікровідкриттів тощо. Дослідимо названі методи більш докладно.

Метод «мозкового штурму» – це стимуляція творчої активності студентів. В його основу покладено принцип більш продуктивної генерації ідей у колективі, ніж поодинці. Важливою умовою при використанні методу «мозкового штурму» є рівність усіх учасників процесу пошуку та їхніх ідей під час обговорення. Цей метод є різновидом «мозкової атаки» та відрізняється від неї тим, що при використанні «мозкового штурму» допускається критика ідей, що висуваються.

Метод «ажурна пилка» дає студентам змогу вивчити велику кількість інформації за доволі короткий час. Як і метод «мозкового штурму», він належить до групових видів технологій. Метод «ажурна пилка» може також слугувати і виховним методом, оскільки спонукає до допомоги іншим студентам. Спочатку студенти діляться на «домашні» групи. Завданням для кожного члена такої групи є опрацювання та засвоєння певного обсягу інформації. Від кожної групи обирається представник, який презентує цю інформацію іншим учасникам. На занятті представники від кожної «домашньої» групи утворюють окрему групу (експертну) й обговорюють інформацію, над якою вони працювали вдома, відповідають на питання, а також отримують інформацію від представників інших «домашніх» груп.

Авторство методу мікровідкриттів належить Є. С. Синіцину. Суть методу полягає в постановці проблеми перед аудиторією у вигляді питань, кожне з яких має свій рівень складності (від легких до важких). Щоб відповісти на важке питання, студент має знати відповіді на легкі та середні, і творчо поєднуючи їх, «дійти» роздумами до відповіді на питання важкого рівня складності. У такий спосіб кожне нове знання формується через засвоєння студентом мікровідкриттів (відповіді на питання легкого та середнього рівня складності).

Крім зазначеного, у нашій практиці ми послуговуємося мультимедійними засобами для демонстрації презентацій, навчальних чи виховних фільмів і роликів тощо.

Висновки. Впровадження мультимедійних засобів, інноваційних педагогічних технологій та методів у процес навчання покращує рівень засвоєння знань студентів, підвищує їхню мотивацію, створює умови для впровадження індивідуального підходу в навчанні. Зазначене доводить важливість дослідження, створення та

використання інноваційних педагогічних технологій і методів навчання під час педагогічного процесу у вищій школі.

Список використаних джерел:

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підр. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – Київ : Центр навч. л-ри, 2006. – 384 с.
2. Мамадалиев К. Р. Инновационные технологии в обучении / К. Р. Мамадалиев // Молодой ученый. – 2012. – № 11. – 450–452 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – Київ : Академвидав, 2006. – 352 с.

УДК 378.046. 81(438)

А. П. Штепура, м. Ніжин, Україна / Alla Shtepura, Nizhyn, Ukraine
allonka2870@ukr.net

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Анотація. *Автор аналізує можливості застосування платформ дистанційного навчання англійської мови у закладах вищої освіти Республіки Польща. Найбільш популярною у Польщі є система управління курсами Moodle (Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище). Цей повнофункціональний програмний пакет дозволяє створити віртуальне середовище, у якому можна підтримувати три формати: щотижневий, тематичний курс і дискусійний форум. Загальні теми поділяються на ресурси (навчальний зміст) та компоненти курсу (модулі дій). Ресурси розміщуються на платформі у вигляді документів, відео, аудіо тощо. Компоненти курсу дозволяють оперувати конкретними діями. Для викладання англійської мови у закладах вищої освіти Республіки Польща використовують такі компоненти, як голосування, анкета, чат, журнал, форум, лекція, вікторина, словник термінів, семінари, SCORM-пакет, Вікі.*

В умовах дистанційного навчання англійської мови можливе ефективне використання платформи Moodle у п'яти основних напрямах: під час виконання та оцінювання домашньої роботи, в роботі з обдарованими студентами, в роботі зі слабкими студентами, в індивідуальній роботі згідно з інтересами студентів, у створенні спільних проектів. Відповідно змінюється роль викладача в такому середовищі. Він перестає бути «джерелом знань», натомість зосереджує свої зусилля на розвитку творчої атмосфери, сприятливої для обміну знаннями та досвідом один з одним.

Ключові слова*: програмне забезпечення, дистанційне навчання, англійська мова, заклади вищої освіти, Республіка Польща.*

Abstract. *The author analyzes the possibilities of using distance learning platforms of English in higher education institutions of the Republic of Poland. The Moodle Course Management System (Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment) is the most popular management system in Poland nowadays. This full-featured software package allows to create a virtual environment in which three formats can be supported: a weekly course, a thematic course and a discussion forum. Common themes are divided into resources (training content) and course component (action modules). The resources are placed on the platform in the form of documents, video, audio, etc. The components of the course allow to operate with specific actions. Such components as voting, a questionnaire, a chat, a magazine,a forum, a lecture, a quiz, a vocabulary of terms, seminars, SCORM-package, wiki are widely used for teaching English in higher education institutions in Poland.*

Learning English in a distance it is possible to use effectively the Moodle platform in five main areas: during the performance and evaluation of homework, work with gifted students or weak students, in individual work according to the interests of students, in the creation of joint projects. Naturally, the role of teacher changes in such environment. The teacher ceases to be a "source of knowledge" but instead, he concentrates his efforts on developing a creative atmosphere favorable for exchanging of knowledge and experience with each other.

Key words*: software, distance learning, English, higher education institutions, Poland.*

© А. П. Штепура, 2018